

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ ректора університету
27 червня 2024 року №201

ПОЛОЖЕННЯ

про випускний магістерський творчий проєкт (спеціальність 025 «Музичне мистецтво») здобувача вищої освіти Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про випускний магістерський творчий проєкт (спеціальність 025 «Музичне мистецтво») здобувача вищої освіти Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (далі – Положення) є складовою частиною системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя (далі – Університет). Воно розроблене з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», нормативних документів МОН України, державного стандарту вищої освіти України для другого (магістерського рівня) вищої освіти (Галузь знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальність 025 «Музичне мистецтво»), затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 04.03.2020 р. № 368., «Положення про випускню кваліфікаційну (дипломну) роботу здобувача вищої освіти Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя», «Положення про організацію освітнього процесу в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя». Положення є документом, що регламентує загальний порядок організації підготовки та захисту магістерського творчого проєкту здобувачами вищої освіти Університету.

1.2. Магістерський творчий проєкт є самостійно виконаною концертною програмою в галузі музичного мистецтва (відповідно до фаху), створюється відповідно до навчального плану за освітньою програмою другого освітнього рівня і передбачає: а) систематизацію, закріплення, розширення практичних і теоретичних знань зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» та застосування їх при вирішенні конкретних художньо-концептуальних, творчо-інтерпретаційних, концертно-

виконавських, дослідницьких та інших завдань; б) застосування умінь самостійної роботи й опанування методикою задуму та реалізації фахового музичного продукту за темою проєкту.

Магістерський творчий проєкт в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя передбачає публічну демонстрацію музичного контенту у формі концертного виступу та надання теоретичної роботи до нього, що підкреслює науковий підхід та глибоке розуміння музичного матеріалу, представленого у виступі.

Екзаменаційній комісії подається теоретична робота та матеріали, які характеризують творчо-наукову і практичну цінність виконаної роботи – статті або тези, результати апробації творчого проєкту, виконавські досягнення здобувача у галузі музичного виконавства тощо.

Вимоги до засобів об'єктивного оцінювання ступеня досягнення кінцевої мети освітньо-професійної підготовки, зокрема, до магістерського творчого проєкту, визначаються стандартом вищої освіти для другого освітнього рівня спеціальності 025 «Музичне мистецтво».

Публічна демонстрація магістерського творчого проєкту дозволяє визначити рівень практичної і теоретичної підготовки здобувача, перевірити його здатність бути дипломованим фахівцем у галузі музичного мистецтва.

1.3. Головною метою реалізації магістерського творчого проєкту є демонстрація здобувачами, на основі сформованих за весь період навчання інтегральної, загальних та фахових компетентностей, здатності розв'язувати складні задачі й проблеми у галузі музично-професійної діяльності, що передбачає здійснення інновацій у царині музичного виконавства й характеризується невизначеністю умов і вимог.

1.4. Цим Положенням визначаються загальні вимоги щодо підготовки та публічної демонстрації магістерського творчого проєкту. На основі цього Положення кафедри можуть, виходячи зі специфіки спеціальності 025 «Музичне мистецтво», переліку освітніх копонтент, конкретизувати критерії оцінювання й особливості підготовки випускних магістерських творчих проєктів, уточнювати відповідні нормативні вимоги, розробляти методичні рекомендації.

1.5. Виконання магістерського творчого проєкту передбачає:

- поглиблення, систематизацію та закріплення отриманих за час навчання знань здобувача;
- розвиток здатності обирати й аналізувати музичні твори, робити висновки й узагальнення, застосовувати набуті знання для вирішення інтерпретаційних музично-виконавських завдань творчого проєкту;
- напрацювання й розвиток навичок дослідницької самостійної роботи в тому числі в умовах, що змінюються;
- опанування методикою художнього пошуку, концептуального бачення, художнього осмислення та практичного втілення творів концертної програми у вигляді сценічного виступу;
- визначення рівня підготовленості випускника до майбутньої професійної діяльності, самовдосконалення й продовження навчання для здобуття наступного рівня вищої освіти.

2. ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОГО ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

2.1. Магістерський творчий проєкт передбачає публічну демонстрацію концертної програми в галузі музичного мистецтва (відповідно до фаху), твори якої упорядковані та систематизовані відповідно до обраної теми, та написання теоретичної роботи.

Підготовка та демонстрація магістерського творчого проєкту має забезпечувати вдосконалення академічної культури музиканта-виконавця, сприяти розкриттю його творчої індивідуальності, свідчити про набуту професійну майстерність, про можливість самостійної постановки й рішення випускником нових художніх завдань.

Загальна вимога до творчого проєкту – авторська, унікальна, концептуально та драматургічно вибудована концертна програма в галузі музичного мистецтва (відповідно до фаху).

Творчий проєкт демонструється публічно у присутності екзаменаційної комісії.

2.2. Магістерський творчий проєкт має:

- показати рівень професійної підготовки здобувача вищої освіти, що має відповідати кваліфікаційним вимогам освітньої програми спеціальності

025 «Музичне мистецтво» відповідно фаху та здатність і вміння здобувача застосовувати отримані знання з фахових дисциплін для вирішення творчих завдань на засадах практичних і теоретичних засобів художньої інтерпретації;

- базуватись на застосуванні прогресивних стилів музичного виконавства;
- містити в теоретичній роботі обґрунтування актуальності теми, її теоретичної та практичної цінності;
- засвідчувати самостійність і системність підходу здобувача під час виконання творчого проєкту;
- продемонструвати обізнаність у галузі високохудожньої музичної літератури за фахом, здатність мислити концептуально на засадах музичної та сценічної драматургії;
- засвідчувати обізнаність здобувача з мистецтвознавчою літературою відповідно до обраної теми та фаху;
- містити формулювання аргументованої авторської позиції щодо виконавської інтерпретації музичних творів;
- повністю розкривати тему проєкту у теоретичній роботі, містити аргументоване обґрунтування висновків і пропозицій, що становлять художньо-виконавську цінність, як феномен мистецької діяльності.

2.3. Практична складова магістерського творчого проєкту має відповідати таким критеріям:

- оригінальність теми;
- самостійність здійснення постановки концертної програми (від задуму до реалізації);
- систематичність та послідовність роботи над творчим проєктом;
- якість драматургічної розробки, застосування режисерських прийомів (за необхідності);
- професійність у роботі з виконавцями під час постановки та репетицій (для диригентів);
- високохудожня якість обраного музичного матеріалу та його відповідність обраній тематиці магістерського творчого проєкту.

2.4 У теоретичній роботі розкривається сутність і актуальність теми творчого проєкту, обґрунтовуються елементи вибраної музичної програми, включаючи вибір репертуару, інтерпретаційний підхід та концептуальну основу проєкту.

Обсяг основного тексту теоретичної роботи залежить від теми та характеру музичного матеріалу концертної програми. Основна частина повинна, як правило, містити два-три розділи. Зміст розділів має точно відповідати темі творчого проєкту, його меті та завданням. Орієнтовний обсяг основної частини теоретичної роботи для здобувачів освітньої програми 025 «Музичне мистецтво» – **один друкований аркуш**.

До основного тексту теоретичної роботи не зараховуються сторінки зі списком використаних джерел, переліком умовних позначень і додатками, а також сторінки основного змісту без тексту, на яких розміщені лише таблиці, схеми, нотні контексти, ілюстрації тощо (ці сторінки входять до загального обсягу тексту роботи). Загальний обсяг тексту теоретичної роботи не регламентується.

2.5. Конкретні вимоги щодо змісту, структури та обсягу магістерського творчого проєкту та теоретичної роботи визначаються методичними вказівками, які розробляються відповідними фаховими кафедрами.

2.6. Теоретична робота творчого проєкту не має містити академічного плагіату. Виконується державною мовою.

Після завершеного оформлення теоретичної роботи творчого проєкту вона підписується здобувачем на титульній сторінці, брошурується та передається науковому керівникові для відгуку.

3. ОСНОВНІ ЕТАПИ Й ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТЕРСЬКОГО ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

3.1. Орієнтовними етапами підготовки й захисту магістерського творчого проєкту є:

- написання здобувачем вищої освіти заяви на ім'я декана факультету про призначення наукового керівника (Додаток 1);
- підбір музичних творів для компонування концертної програми творчого проєкту з урахуванням естетичних смаків здобувача та його виконавських

- можливостей, що має містити твори українських та зарубіжних композиторів, жанрово-стильову різноманітність;
- схвалення кафедрою та затвердження Вченою радою факультету теми творчого проєкту та змісту концертної програми;
 - формування спільно з науковим керівником завдання і календарного графіка виконання роботи (Додаток 2);
 - складання робочого плану підготовки та реалізації магістерського творчого проєкту;
 - збір фактичного матеріалу, проведення пошуково-дослідної роботи, написання тексту теоретичної роботи, апробація результатів на концертах, міжнародних та всеукраїнських конкурсах, конференціях, публікація статей, тез доповідей тощо;
 - комплексний аналіз та вивчення напам'ять творів концертної програми, художньо-інтонаційне втілення репертуару творчого проєкту, у тому числі й репетиційний процес із творчим колективом (хор, оркестр), демонстрація результатів підготовки концертної програми на академічних концертах у присутності фахової комісії з-поміж професорсько-викладацького складу кафедри, що здійснює підготовку здобувачів за відповідною магістерською освітньо-професійною програмою зі спеціальності 025 Музичне мистецтво;
 - консультації з науковим керівником стосовно технічних засобів створення виконавської інтерпретації творів концертної програми;
 - узгодження з науковим керівником (консультантом) тексту теоретичної роботи та отримання здобувачем індивідуальних консультацій;
 - остаточне оформлення теоретичної роботи та передання її науковому керівникові й рецензентові;
 - отримавши відгук наукового керівника, здобувач подає кваліфікаційну роботу для перевірки на плагіат та на рецензування;
 - не пізніше як за два тижні до захисту, відповідно із затвердженим графіком засідань екзаменаційної комісії, кафедра на підставі результатів перевірки на плагіат надає рекомендацію щодо демонстрації здобувачем творчого проєкту та представлення теоретичної роботи до нього;
 - орієнтовно, за місяць до демонстрації магістерського творчого проєкту має відбутися його відкрита концертна апробація у присутності викладачів кафедри;

- публічна демонстрація магістерського творчого проєкту перед екзаменаційною комісією відбуваються відкрито, в концертному залі.

3.2. Здобувачеві вищої освіти надається право обрати наукового керівника (за особистою заявою) та тему магістерського творчого проєкту з рекомендованої кафедрою тематики або за пропозицією чи згодою наукового керівника – відповідно до комплексного плану творчої та наукової роботи кафедри.

Здобувач також має право запропонувати власну тему магістерського творчого проєкту з переконливою аргументацією щодо її актуальності та художньої значущості.

Теми магістерських творчих проєктів для здобувачів другого (магістерського) рівня здобуття вищої освіти затверджуються, як правило, у перші два місяці першого семестру першого року навчання.

За необхідності, але не пізніше ніж на початку третього семестру навчання, тема магістерського творчого проєкту може бути уточнена або змінена, про що ухвалюється відповідне рішення кафедри.

Завдання для виконання магістерського творчого проєкту надає науковий керівник.

Якщо визначена тема магістерського творчого проєкту присвячена складній (комплексній) темі, крім наукового керівника, кафедрою, може бути призначений науковий консультант, що контролюватиме та спрямовуватиме підготовку теоретичної роботи до творчого проєкту.

3.3. Рецензент теоретичної роботи магістерського творчого проєкту як правило, призначається з-поміж науково-педагогічних працівників кафедр, що здійснює підготовку магістрантів за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво», які мають наукові ступені та/або державні почесні та вчені звання. До рецензування можуть також залучатися науково-педагогічні працівники інших закладів вищої освіти із науковими ступенями та/або державними почесними та вченими званнями, а також висококваліфіковані фахівці із галузі, що відповідає темі магістерського творчого проєкту. Для теоретичної роботи до магістерського творчого проєкту необхідна одна рецензія.

4. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

4.1. Здобувач зобов'язаний:

- чітко дотримуватися графіка виконання творчого проєкту, а у випадках його порушення надавати аргументовані пояснення науковому керівникові або завідувачу кафедри;
- демонструвати на академічних концертах вивчені твори з програми творчого проєкту, подавати відповідно до графіка науковому керівникові текст теоретичної роботи (частинами та в завершеному вигляді);
- здійснювати публічну апробацію концертної програми творчого проєкту;
- брати участь у міжнародних та всеукраїнських конкурсах та фестивалях з метою апробації виконавських досягнень на матеріалі музичних творів творчого проєкту;
- дотримуватися вимог нормативних документів щодо академічної доброчесності;
- аргументовано й тактовно реагувати на зауваження наукового керівника та рецензента, давати обґрунтовані відповіді на запитання членів Екзаменаційної комісії.

4.2. Здобувач має право:

- пропонувати власну тему магістерського творчого проєкту з обґрунтуванням її актуальності;
- обирати наукового керівника;
- порушувати питання перед кафедрою про заміну наукового керівника, якщо для цього є вагомі підстави;
- мати повний доступ до всіх інформаційних баз даних та ресурсів Університету, наукової бібліотеки, кафедри;
- користуватися допомогою наукового керівника в підготовці магістерського творчого проєкту відповідно до п.5.2. цього Положення;
- ознайомитись із рецензією на теоретичну роботу до творчого проєкту до моменту демонстрації творчого проєкту.

5. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

5.1. Кафедри призначають *наукових керівників* магістерських творчих проєктів, як правило, із числа професорів та доцентів Університету – виконавців-практиків відповідно фаху здобувача. Для керівництва підготовкою теоретичної роботи творчого проєкту можуть бути призначені наукові консультанти – професори та доценти, що здійснюють підготовку здобувачів із відповідного фаху.

Професійна кваліфікація, державне почесне звання, наукова спеціальність, вчене звання керівника, його творчі та наукові здобутки повинні відповідати тематиці магістерських творчих проєктів, для виконання яких він призначений як науковий керівник.

Рішення про призначення наукового керівника кафедра приймає разом із затвердженням магістерського творчого проєкту.

5.2. Керівник магістерського творчого проєкту має:

- надавати здобувачеві допомогу у виборі творів концертної програми й обґрунтуванні теми, створенні авторських унікальних виконавських інтерпретацій та доборі технічних і художніх засобів для їхнього втілення, складанні плану та визначенні етапів виконання проєкту, доборі джерел та обранні методів дослідження, написанні, оформленні теоретичної роботи тощо;
- надавати допомогу у складанні індивідуального плану роботи та контролювати його виконання;
- проводити систематичні консультації для окремих здобувачів та семінари для групи здобувачів, що виконують магістерські творчі проєкти на споріднені за характером теми;
- протягом усього періоду виконання магістерського творчого проєкту на основі аналізу підготовлених здобувачем матеріалів контролювати цей процес та періодично інформувати кафедру про стан підготовки роботи;
- надавати допомогу здобувачеві в підготовці наукових або науково-методичних доповідей, публікацій відповідно до теми творчого проєкту і сприяти їх опублікуванню у науково-методичних або наукових виданнях, матеріалах наукових конференцій, симпозіумів, круглих столів тощо;
- створювати творчу атмосферу при організації роботи зі здобувачем;

➤ надати об'єктивний письмовий відгук про магістерський творчий проєкт здобувача не пізніше як за два тижні до публічної демонстрації на засіданні екзаменаційної комісії.

5.3. Науковий керівник має право:

- ознайомитись з рецензією на теоретичну роботу до магістерського творчого проєкту здобувача до її захисту;
- брати участь у відкритому засіданні Екзаменаційної комісії, на якому відбувається публічна демонстрація магістерського творчого проєкту, підготовкою якого він керував.

5.4. Якщо демонстрація магістерського творчого проєкту визнається незадовільною й Екзаменаційна комісія дає згоду на повторну демонстрацію проєкту без зміни теми, науковий керівник надає здобувачеві необхідну допомогу в доопрацюванні роботи.

6. ПУБЛІЧНА ДЕМОНСТРАЦІЯ МАГІСТЕРСЬКОГО ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

6.1. До публічної демонстрації магістерського творчого проєкту допускаються здобувачі, які повністю виконали всі вимоги навчального плану.

6.2. Демонстрація проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії.

6.3. Екзаменаційна комісія заслуховує концертний виступ автора творчого проєкту, ознайомлюється з рецензією на теоретичну роботу та відгуком наукового керівника та/або наукового консультанта (якщо це передбачено рішенням кафедри).

6.4. Публічна демонстрація магістерського творчого проєкту складається з:

- концертного виступу перед екзаменаційною комісією – 30 хвилин – чистого звучання музичних творів: виконання авторської унікальної концертної програми відповідно фаху;
- представлення теоретичної роботи до творчого проєкту (репрезентації висновку про плагіат, рецензії та відгуку наукового керівника).

Здобувач вищої освіти зобов'язаний по суті відповісти на запитання (за потреби) членів екзаменаційної комісії та присутніх, дати аргументовані роз'яснення щодо критичних зауважень, висловлених у рецензіях.

6.5. Під час виступу здобувач повинен продемонструвати високий професійний рівень музичного виконавства відповідно до фаху, довести спроможність створювати власний мистецький продукт високого художнього змісту, рівень володіння матеріалом теоретичної роботи й аргументовано довести естетичну та художню цінність творчого проєкту, зокрема:

- застосування комплексу загальних та фахових компетентностей у процесі реалізації творчого проєкту;
- формування умінь самостійно визначити тему та етапи творчого проєкту, обґрунтувати систему заходів, необхідних для розв'язання теоретичних та прикладних завдань;
- практичне втілення задуму;
- обґрунтування здійснених творчих рішень;
- показати інноваційний характер самостійно отриманих результатів.

6.6. Рішення про оцінку магістерського творчого проєкту ухвалюється на закритому засіданні екзаменаційної комісії. Оцінювання магістерського творчого проєкту здійснюється за національною шкалою та за 100-бальною шкалою Університету.

При оцінюванні магістерського творчого проєкту екзаменаційна комісія враховує такі основні компоненти: 1 – рівень продемонстрованого виконавського професіоналізму; 2 – художня цінність та переконливість авторської інтерпретації; 3 – якість теоретичної роботи відповідно до встановлених вимог.

№ з/п	Орієнтовні критерії оцінювання	Кількість балів
1.	<p>Рівень продемонстрованого виконавського професіоналізму:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● досконала художня інтерпретація творів концертної програми; ● зрілість музичного мислення – розуміння жанрово-стилістичних закономірностей, форми й фактури творів, що виконуються, точність трактування композиторського задуму; 	75 балів

	<ul style="list-style-type: none"> • адекватне контексту музичних творів застосування комплексу технічних прийомів виконання; • артистизм виконання, сценічна культура і свобода; • художній смак і естетичність виконання, самобутність, знання виконавських традицій. 	
2.	<p>Якість виконання теоретичної роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • актуальність теми та основної проблеми творчого проєкту; • точність та коректність формулювань наукових положень та висновків; • чіткість постановки мети та завдань творчого проєкту та повнота їх реалізації; • глибина, грамотність і логіка викладу тексту; • можливість застосувати отримані результати в художньо-творчій та педагогічній діяльності; • правильність і повнота відповідей на питання і зауваження рецензента (за потреби) під час публічної демонстрації творчого проєкту; • дотримання наукового стилю викладу інформації; • практична значущість творчого проєкту. 	20 балів
3.	<p>Якість оформлення теоретичної роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • відповідність до встановлених вимог. 	до 5 балів
	Максимальна оцінка	100 балів

8.7. Здобувачеві, який успішно публічно продемонстрував магістерський творчий проєкт, за рішенням екзаменаційної комісії присвоюється освітній ступінь «магістр», видається диплом і додаток до нього.

8.8. Якщо за національною чотирибальною шкалою здобувач вищої освіти склав усі екзамени та диференційовані заліки лише з оцінками «відмінно» та «добре», з яких не менше 75% дисциплін навчального плану на «відмінно», і публічно продемонстрував магістерський творчий проєкт на оцінку «відмінно», йому видається диплом із відзнакою.

8.9. Відеозапис публічної демонстрації творчого проєкту та один примірник теоретичної роботи до нього, рецензії, відгук наукового керівника зберігаються в установленому порядку.

8.10. Назва та оцінка магістерського творчого проєкту заносяться в індивідуальний навчальний план магістранта, навчальну картку магістранта, додаток до диплома випускника.

8.11. За пропозицією екзаменаційної комісії кращі магістерські творчі проєкти відзначаються заохочувальними заходами, зокрема, наданням випускникам рекомендацій до вступу в аспірантуру тощо.

8.12. Якщо демонстрація магістерського творчого проєкту визнається незадовільною, екзаменаційна комісія ухвалює рішення щодо можливості повторного представлення демонстрації творчого проєкту тієї самої роботи з доопрацюванням, чи необхідності опрацювання нової теми, визначеної відповідною кафедрою.

Здобувач, який не продемонстрував публічно магістерський творчий проєкт, допускається до повторного його представлення протягом трьох років після закінчення курсу навчання в Університеті.

Здобувачам, які не здійснили публічну демонстрацію магістерського творчого проєкту з поважної причини (підтвердженої документально), наказом ректора може бути продовжено термін навчання до закінчення терміну роботи екзаменаційної комісії з метою демонстрації магістерського творчого проєкту, але не більше, ніж на один рік.

**Схвалено Вченою радою університету
27 червня 2024 р., протокол № 16**

Зразок заяви

Декану

_____ (назва факультету)

Ніжинського державного університету
імені Миколи Гоголя

_____ (науков. ступінь, вчене звання, ПІБ декана)

студента спеціальності _____
(шифр, назва спеціальності)

ОП _____
(назва освітньої програми повністю)

_____ факультету
(назва факультету)

_____ курсу
(курс)

денної/заочної форми навчання

_____ (ПІБ студента)

Заява

Прошу дозволити мені виконання магістерського творчого проєкту під науковим керівництвом к. м. або з. д. м. України/н. а. України, професора (к. п. н., доцента) ПІБ

« ____ » _____ 202_ р.

Підпис

Віза наукового керівника

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Факультет

Кафедра

Освітній рівень _____

Освітня програма _____

Спеціальність _____
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ ім'я ПРІЗВИЩЕ

« ____ » _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ

ДО МАГІСТЕРСЬКОГО ТВОЧОГО ПРОЄКТУ

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від « ____ » _____ 20__ року № _____

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Дата видачі завдання _____

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Найменування факультету
Найменування кафедри

(назва освітньої програми)

(шифр і назва спеціальності)

МАГІСТРСЬКИЙ ТВОРЧИЙ ПРОЄКТ

на здобуття освітнього ступеня _____
(освітній ступінь: магістр)

(назва роботи)

магістранта/тки _____
(прізвище, ім'я, по батькові здобувача освітнього ступеня)

Науковий керівник _____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Науковий консультант (за необхідністю)

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Рецензент _____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Допущено до захисту

Завідувач кафедри _____
(посада) (підпис) (дата) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Ніжин - рік